

Kur'an'daki anne siz misiniz?

03 Şubat 2011 / 22:45

Kur'an-ı Kerim'de analığın zorluğundan, çektiği zahmetlerden çok açık ve net olarak bahsedilmiştir

Dr. R. Adeviye Akbulut'un yazısı:

Kur'an'daki anne misiniz?Gelecek nesillerin yetiştirilip, yönlendirilmesinde; terbiye edilip topluma kazandırılmasındaki temel kaynak, en etkili makam annedir. Anneler ne kadar eğitilmiş, hüsn-ü ahlak sahibi, mükemmel insan olurlarsa, yetiştirdikleri nesiller de o kadar mükemmel olacaktır. Yeter ki yapılan annelik, Kur'an'ın ruhuna, Peygamberimizin (a.s.m.) sünnetine uygun olsun. Cemiyetler ailesiz düşünülemezler. Aile, insanlığın varlığı ve devamı için gerektiği gibi, dünyanın düzen ve nizamı için de gereklidir. Bir toplumda aile düzeni ne kadar sağlam ve kuvvetli ise toplumlar o kadar refah ve saadet içindedirler. Fertleri de o derece mutlu ve huzurludurlar. Her kadın ve erkeğin birbirlerine fitraten ihtiyaçları olduğu gibi, her toplumun da sağlıklı ve huzurlu olabilmesi için bozulmamış ailelere ihtiyacı vardır. Kur'an-ı Kerim'de "Kaynaşmanız için size kendi cinsinizden eşler yaratıp, aranızda sevgi ve merhamet peyda etmesi de onun varlığının ayetlerindendir. Doğrusu bunda iyi düşünen bir kavim için ibretler vardır" (Rum 30/21) denilerek, kadın ve erkeğin aile kurması ile ortaya çıkacak sevgi ve merhametten söz edilerek bunun fitrat gereği olduğu açıklanmıştır. Bu sevgi, cinsellikten öte bir anlam taşır. Gerçi karı-koca arasında cinsel yönden de bir dayanışma vardır, ama şefkat ve merhamet bunun daha üstündedir. Her iki cinsin de kendine göre kabiliyetleri ve zaafı vardır. Bunlar bir araya geldiklerinde ancak bir bütün olup, eksikliklerini giderebilirler.

Kur'an-ı Kerim'in ana gayesi insanoğlunun dünya ve ahiret mutluluğunu sağlamaktır. Onun içindir ki ailede ve toplumda sadece belli bir kişi veya gurubu öne çıkarıp, kayırmaz. Toplumda ve ailede dengeyi kurmak için bir takım kurallar getirir. Hiç bir fert de –kadın veya erkek– kendisinin üstün tutulmasını isteyemez.

"Allah size kendi nefislerinizden (canlarınızdan) eşler yarattı. Eşlerinizden size oğullar ve torunlar oluşturdu" (Nahl, 16/2) ve "Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan, ondan eşini var eden, ikisinden de birçok erkekler ve kadınlar üreten Rabbinize karşı gelmekten sakının..." (Nisa, 4/1) ayetlerinden de Allah katında iki cinsin arasında fark olmadığı anlaşılmaktadır. Özellikle aileyi oluşturan bireyler ailenin devamı için yaptıkları özverileri sanki lütufmuş gibi görmemeli, vazifeleri olduğunu düşünmelidir. Zira "aile" bu sorumluluklar göze alınarak kurulmuş bir birlikteliktir. Müslüman bir toplumda yaşadığımız halde, ölçüler o kadar karmaşık hâle gelmiş ki; fertler neyin doğru neyin yanlış olduğuna karar veremez olmuşlar. Maişet derdinden düşünmeye bile fırsat bulamıyor gibiler. Madde sanki mananın önüne geçmiş, sanki sevgi pınarları kurumuş gibi. Oysa Kur'an'da yukarıda bahsedilen Rum Suresi'nin 21. ayetinde bu sevginin Allah vergisi olduğu belirtilmiştir. Sevgi en zor anlarda bile insanı ayakta tutabilen bir iksirdir. Karşılıklı ilişkilerde bu esas olmazsa, ilişkilerin zayıf ve kısa süreli olması kaçınılmazdır. O sevgi ki Cenab-ı Hak tarafından tesis edilmiş, gönülden gönüle akıtılmıştır. Karı-kocanın birbirlerine, çocuklarına olan sevgisi, ana-babaya olan sevgi hep bu minval üzeredir.

Annenin yeri bambaşkadır

Karşılıklı ilişkilerde ailenin her ferdinin ayrı bir önemi olmakla beraber “annenin” yeri bambaşkadır. Bir kadının “hakiki anne” olabilmesinin temel şartı, tabiatıyla aile kurması, yani evlenmesidir. Onun içindir ki geçirdiği her dönemin büyük önemi vardır. Bu dönemler, onun ileride omuzlarına yüklenecek olan “annelik” görevini hangi derecede başarabileceği konusunda birer ölçüdür. Onun çocukluğu, aldığı eğitim ve gördüğü terbiye çok önemlidir. Evlilikle başlayan aile hayatı, çocuğun olmasıyla mükemmelliğe ulaşır. Aileye katılan çocukla birlikte kadın bir anne, erkek de bir baba olarak yeni sorumluluklar almışlardır.

Yüce Allah, anaların yüreğine öyle derin bir sevgi ve şefkat koymuştur ki bununla isterlerse ailenin bütün fertlerini koruyup kollayabilirler. Yeter ki anne bu sevgi ve şefkatini lüzumsuz yerlerde kullanmasın. Kendine verilen bu nimeti layık olanlarla paylaşıp. Bunun için her şeyden önce annenin; görevinin, sorumluluğunun farkında olması gerekmektedir. Eğer bir ailede anne, vazifesini yerine getirmese o aileden hayırlı şeyler beklemek fazla iyimserlik olur.

Cenab-ı Hakk'ın Rahman ve Rahim isimlerine ayinedarlık yapan ve İlâhi merhametin dünyamıza yansıyan sürekli bir görüntüsü "anne"dir. Onun kutsal görevi olan "annelik" ise öyle bir meslektir ki başka hiçbir meslekte eşi görülmemiş şekilde günde yirmi dört saat mesaisi olan, üstelik hiçbir ücret talep edilmeyen, her türlü eza ve cefaya seve seve katlanılan bir meslektir.

Toplumsal çekirdeği hükmünde olan ailelerin mihenk taşı, özü annelerdir. O anneler ki peygamberler, âlimler, şehitler doğurmuşlardır. En cahilinden, en âlimine kadar hepsi de hürmete layık kimselerdir. Sanırım hepimiz için annemizden daha kutsal, daha hürmete layık bir başka kimse yoktur. Zira biliriz ki o bizi, biz olduğumuz için, ivazsız bir şekilde seven, olduğumuz gibi bağrına basan tek insandır.

Kur'an'daki anne

Kur'an-ı Kerim'de analığın zorluğundan, çektiği zahmetlerden çok açık ve net olarak bahsedilmiştir. (Lokman, 31/14, Ahkaf, 46/15) Bunun sonucu olarak yine birçok ayet-i kerimede ana-babaya iyilik ve itaatten bahsedilerek, o muhterem insanlara, özellikle anneye nasıl davranacağımız açıklanmıştır. Hatta en olumsuz şartlarda bile onlara en ufak bir saygısızlığın yapılamayacağı belirtilmiştir. (İsra, 17/23-24) Kur'an-ı Kerim anne ve babaya karşı "öf " bile demeyi yasaklayacak derecede onlara saygı ve itaati emrederken, öte yandan da İslam'a aykırı emirlerine itaatten bizleri men etmektedir. (Ankebut, 29/8 , Lokman, 31/15)

Anne çektiği zorluk ve sıkıntıların karşılığını dünyevi olarak saygı ve itaat şeklinde aldığı gibi, kendisine uhrevi müjdeler de verilmiştir. Sevgili Peygamberimiz (a.s.m.) annelere buyurdular ki: "Razı değil misiniz ki, biriniz kocası kendisinden razı olduğu halde hamile kaldığında Allah yolunda gündüz oruç tutup gece ibadet eden bir kişinin sevabı kadar sevap alsın." "Doğum sancısına tutulduğunda, gök ve yer ahalisi dahi onun için Cennette ne sevindirici şeylerin hazırlandığını bilesin. Doğum yaptığında çocuğun memesinden emdiği her yudum süte bir sevap yazılsın. Gece çocuk onu uykusuz bıraktığında Allah rızası için yetmiş köle azad etmiş gibi sevap kazansın." (Munavi, Feyzu'l-Kadir, c. 2, s. 164)

Demek oluyor ki annelik zor ama çok kârlı bir meslektir. Yeter ki yapılan annelik, Kur'an'ın ruhuna, Peygamberimizin sünnetine uygun olsun. Gerçekten de annelik, sorumluluğu çok ağır olan bir görevdir. Zira gelecek nesillerin yetiştirilip, yönlendirilmesinde; terbiye edilip topluma kazandırılmasındaki temel kaynak, en etkili makam annedir. Anneler çocuklarını sadece doğurup, yedirip, içirip giydirmezler. Aynı zamanda o saf, temiz, yumuşacık beyaz bir hamura benzeyen çocuk fitratını alıp işleyen, ona şekil veren insanlardır, beyin mimarlarıdır. Onun içindir ki; kendileri ne kadar eğitilmiş, hüsn-ü ahlak sahibi, mükemmel insan olurlarsa,

yetiştirdikleri nesiller de o kadar mükemmel olacaktır. O halde mükemmelliğin sırrı nedir?

Anne ve şefkat

Yüce Allah Kur'an'da kadına ayrı bir önem vermiş, onun maddi manevi bütün haklarını gözetmiştir. Bunlara saygı gösterilmesi için de tedbirler almıştır. Kadın ve erkeği aynı şekilde muhatap almış, onlara müşterek sorumluluklar yüklediği gibi ayrıca yaratılışlarına uygun vazifeler de vermiştir. Kur'an ayetlerinin açıklayıcısı olan hadis-i şerifler de o mükemmelliğin ölçü ve sırlarını açıklamışlardır. Kitap ve sünnetten çıkan İslam Hukuku ise bu ölçüler için önemli bir kaynaktır.

Annelik sadece içgüdüsel bir olay gibi algılanmamalıdır. Onun da eğitimi, öğrenimi olmalıdır. Zira analardaki şefkat dediğimiz o engin duygu yönlendirilmezse çocuğa zarar bile verebilir. Bediüzzaman bu konuyu şöyle izah eder: "O şefkatli valide, çocuğunun hayat-ı dünyeviye de tehlikeye girmemesi, istifade ve fayda görmesi için her fedakarlığı nazara alır, onu öyle terbiye eder. 'Oğlum paşa olsun' diye bütün malını verir, hafız mektebinden alır, Avrupa'ya gönderir. Fakat o çocuğun hayat-ı ebediyesinin tehlikeye girdiğini düşünmüyor. Ve dünya hapsinden kurtarmaya çalışıyor; cehennem hapsine girmesini nazara almıyor." "Evet bu hakiki ihlas ile hakiki fedakarlık taşıyan validelik şefkati su-i istimal edilip, masum çocuğun elmas hazinesi hükmünde olan ahiretini düşünmeyerek, muvakkat fani şifeler hükmünde olan o dünyaya o çocuğun masum yüzünü çevirmek ve bu şekilde ona şefkat göstermek, o şefkati su-i istimal etmektir." (Hanımlar Rehberi, s. 18, 19)

Analık etmek, özel bir psikolog olmak ve özel bir öğretmen olmak demektir. Anne, dengeleri iyi kurabilme yeteneğini elde etmelidir. Anne, sevecenliği ile bilimsel verileri kaynaştırabilmeli, gelenekselin içinden kendisi için İslami açıdan doğru bulduklarını seçip ayıklayarak iyi bir anne olmaya çalışmalıdır. Eğer bütün bunları yapabiliyorsa, ölçülerini Kur'an ve Sünnet'ten alabiliyorsa, kendine emanet edilen yavruları dünya ve ahiret saadetini elde edebilecek şekilde yetiştiriyor demektir.

Ne mutlu o Kur'an'daki anneye ki cennet ayakları altındadır.

Moral Dergisi